

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Катедра суспільних наук
Навчальний рік 2025-2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Медична субкультура»

(назва освітнього компонента)

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

(кодифікована назва галузі знань)

Спеціальність 221 «Стоматологія»

(кодифікована назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Стоматологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс 4

Силабус освітнього компонента
розглянуто на засіданні кафедри
суспільних наук

Протокол від
"26" серпня 2022 року № 3

Завідувач кафедри

(підпис)

Робак І.Ю.

(підписати, прізвище)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем загальної та
передфахової підготовки

Протокол від
"31" серпня 2022 року № 1

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Катедра суспільних наук
Навчальний рік 2025-2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Медична субкультура»
(назва освітнього компоненту)

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 221 «Стоматологія»
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Стоматологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс 4

Силабус освітнього компоненту
розглянуто на засіданні катедри
суспільних наук

Протокол від
“26” серпня 2022 року № 3

Завідувач катедри

_____ Робак І.Ю.
(підпис) (ініціали, прізвище)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем загальної та
передфахової підготовки

Протокол від
“31” серпня 2022 року № 1

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Троценко Олексій Володимирович, старший викладач
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

- Робак Ігор Юрійович, завідувач катедри, професор, доктор історичних наук, iy.robak@knmu.edu.ua
- Альков Володимир Андрійович, доцент, кандидат історичних наук, va.alkov@knmu.edu.ua
- Демочко Ганна Леонідівна, доцент, кандидат історичних наук, hl.demochko@knmu.edu.ua
- Чернуха Олександр Васильович, доцент, кандидат історичних наук, ov.chernukha@knmu.edu.ua
- Арзуманова Тетяна Володимирівна, доцент, кандидат історичних наук, tv.arzumanova@knmu.edu.ua
- Троценко Олексій Володимирович, старший викладач, ov.trotsenko@knmu.edu.ua

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, катедри, в системі Moodle та інше): історія, культурологія

Контактний телефон (057)707-73-37

Консультації відповідно до графіка, розміщеного на інформаційному стенді катедри та в катедральній директорії в системі MOODLE (<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=107>)

Локація:

Пр. Науки, 4, м. Харків, Харківський національний медичний університет, Головний корпус, 3 поверх, кафедра суспільних наук

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Медична субкультура» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Стоматологія» і Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другого (магістерського) рівня, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 221 «Стоматологія».

Опис освітнього компоненту (анотація) Обсяг освітнього компоненту складає 90 годин, 3 кредити. На практичні заняття передбачено – 20 годин, на самостійну роботу здобувачів вищої освіти – 70 годин, лекційних занять не передбачено. Матеріал структурований у 4 теми.

Предметом вивчення освітнього компоненту «Медична субкультура» є вивчення специфіки медичної діяльності і особливості медичного пізнання, стиль мислення медика, його особисту культуру, атрибутику, звичаї і традиції. Саме поняття «здоров'я» сьогодні сприймається як поняття не лише біомедичне, але й соціокультурне. У медичних дослідженнях ученого та діяльності лікаря-практика все більшу роль відіграють ціннісні орієнтації. Професійна група медичних працівників становить значну самобутню спільноту, відносно закриту, що відрізняється від інших професійних груп низкою особливостей, має власну етику, норми поведінки та моралі, уявлення про професіоналізм та особу професіонала, світоглядні уявлення, які знайшли відображення в певних ритуалах, фольклорі та ін. Курс орієнтований на допомогу здобувачам вищої освіти у полегшенні процесу соціалізації в сучасному професійному медичному середовищі України та світу.

Міждисциплінарні зв'язки: освітній компонент «Медична субкультура» належить до предметів, що мають дуже широкий спектр міжпредметних зв'язків, оскільки знаходиться на перетині таких сфер діяльності, як медицина, психологія, історія, мистецтво та ін.

Пререквізити Вивчення освітнього компоненту передбачає попереднє засвоєння предметів, які дають базові уявлення про освіту: «Історія і культура України», «Філософія»; курсів за вибором: «Культурологія», «Медичне краєзнавство», «Медицина та художня культура», «Етика», «Релігієзнавство».

Постреквізити «Медична субкультура» предметно інтегрується з ОК, які забезпечують подальшу підготовку здобувачів вищої освіти: «Соціальна медицина, організація охорони здоров'я», «Професійні хвороби», «Психіатрія», «Медицина і політика», «Медичний Харків в персоналіях», які здобувачі вищої освіти вивчають на 5-6 курсах та ін.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Метою вивчення освітнього компоненту є сформувані у здобувачів вищої освіти старших курсів знання, необхідні для успішної соціалізації в спільноті професійних медиків.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту є забезпечити набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, визначених згідно з вимогами стандарту.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє ОК (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування здобувачами вищої освіти компетентностей:

інтегральні:

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

загальні:

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК3 – Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

ЗК4 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7 – Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК8 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК9 – Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК11 – Здатність працювати в команді.

ЗК12 – Прагнення до збереження навколишнього середовища

ЗК13 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК14 – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15 – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

спеціальні (фахові, предметні):

ФК13 – Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).

ФК15 – Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних програмних результатів навчання:

ПРН 14 - Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій

ПРН 16 - Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН 17 - Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю

ПРН 18 - Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень

ПРН 19 - Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

Відповідно до рішення НАЗЯВО від 21 червня 2022 р. про історико-культурну складову освітнього процесу, вивчення історико-культурних процесів має забезпечує такі програмні результати навчання, щоб здобувач вищої освіти був готовий самостійно визначати закономірності і аналізувати суспільні процеси, що відбувалися у минулому та відбуваються нині, розуміти їх зв'язки та проводити історичні паралелі.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **соціальний навичок (Soft skills):** навички комунікації, лідерство, відповідальність, вміння працювати в критичних умовах, залагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, самостійно приймати рішення, критично мислити.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОКР, ОПП	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма навчання	-
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 221 «Стоматологія»	Рік підготовки (курс):	
		4-й	-й
		Семестр	
		7-й	-й
		Лекції	
		- год.	год.
		Практичні, семінарські	

Годин для денної форми навчання: аудиторних – 20 самостійної роботи – 70	Освітньо-кваліфікаційний рівень: II магістерський ОПП «Стоматологія»	20 год.	- год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		70 год.	- год.
		Індивідуальні завдання: - год.	
Вид підсумковою контролю: залік			

2.1 Опис освітнього компоненту

2.2.1 Лекції

Не передбачено

2.2.2 Семінарські заняття

Не передбачено

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Сутність та особливості медичної субкультури в контексті професійної субкультури.	4	розповідь-пояснення, бесіда, презентація,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; взаємоконтроль; самоконтроль;
2.	Структура і функції медичної субкультури.	6	ілюстрація, демонстрація, метод «Мозковий штурм», вебінар,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
3.	Медичний фольклор. Медична субкультура в контексті проблематики	6	відеоролики, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра,	творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; виступ на задану тему;

	«антропології міста».			
4.	Медична субкультура в умовах соціальних трансформацій в Україні.	4	моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, метод проєктів, дебати,	творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; виступ на задану тему;
	Всього годин	20		

2.2.4. Лабораторні заняття

Не передбачено

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Сутність та особливості медичної субкультури в контексті професійної субкультури.	15	презентація, відеоролики, відеофільми	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; взаємоконтроль; самоконтроль;
2.	Структура і функції медичної субкультури.	20	ілюстрація, демонстрація, метод «Мозковий штурм», вебінар,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
3.	Медичний фольклор. Медична субкультура в контексті проблематики «антропології міста».	20	кейс-метод, метод проєктів	творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; виступ на задану тему;

4.	Медична субкультура в умовах соціальних трансформацій в Україні.	15	кейс-метод, метод проєктів	творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; виступ на задану тему;
	Всього годин	70		

Методи навчання: розповідь-пояснення, бесіда, лекція, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, метод проєктів, дебати, метод «Мозковий штурм», вебінар, спаринг-партнерство (навчання в парах), коучінг (тренінг), віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал, брифінг, інтерв'ю.

Методи контролю:

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему.

Підсумковий контроль: залік.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ» (таблиця 2).

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для ОК, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121

4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Технологія оцінювання ОК (табл. 6 з «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності...»).

Таблиця 6

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою та чотирибальною (національною) шкалою

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою	Оцінка за двобальною шкалою
180–200	Відмінно	Зараховано
160–179	Добре	
150–159	Добре	
130–149	Задовільно	
120–129	Задовільно	
Менше 120	Незадовільно	Не зараховано

3.2. Питання до заліку:

1. Розкрийте сутність медичної субкультури як підсистеми професійної субкультури.
2. Покажіть співвіднесення «ідеального» та «реального» в професійній культурі лікарів.
3. Визначте характерні особливості термінальних і інструментальних цінностей.
4. Охарактеризуйте специфіку медичної діяльності, її характер, об'єкт і предмет, цілі та завдання.
5. Розкрийте фактори, які здійснюють вплив професії на особистість лікаря.
6. Покажіть позитивні і негативні риси колегіальності і корпоративного характеру медичної сфери.
7. Охарактеризуйте символічну атрибутику медичної сфери.
8. Порівняйте стереотипи мислення і поведінки лікарів та представників інших професій.

9. Визначте характерні риси організаційної культури лікарів та їх професійних відносин.
10. Розкрийте індивідуальний та груповий рівні медичної субкультури.
11. Охарактеризуйте культуру клінічного мислення як особливу логіку лікарського, етичного та біоетичного мислення.
12. Проаналізуйте професіоналізм лікаря як рівень досконалості його професійної діяльності, зокрема, якісних характеристик і результативності.
13. Розкрийте зміст головних функцій медичної субкультури.
14. Охарактеризуйте систему специфічних цінностей і смислів лікарської діяльності як атрибут медичної субкультури.
15. Визначте можливі шляхи формування і підтримання позитивного образу лікаря.
16. Наведіть характерні особливості професійного лікарського ідеалу.
17. Охарактеризуйте символічний світ лікарні в контексті досліджень міського культурного простору.
18. Визначте особливості професійної ініціації лікарів.
19. Проведіть аналіз жанрів медичного фольклору.
20. Наведіть приклади професійних повір'їв та прикмет в медичному середовищі.
21. Поясніть особливості лікарського гумору.
22. Проаналізуйте особливості релігійних вірувань і містицизму у лікарській діяльності.
23. Охарактеризуйте систему стосунків «лікар-пацієнт».
24. Покажіть характер відносин між представниками офіційної медицини і народної медицини.
25. Визначте головні напрямки еволюції медичної субкультури.
26. Охарактеризуйте фактори впливу на розвиток медичної субкультури в контексті трансформації сучасного суспільства.
27. Поясніть зміст і пошуки шляхів вирішення «відкритих» проблем в сучасній медицині.
28. Проаналізуйте становище українських лікарів в умовах переходу від патерналістської моделі медицини до автономної.
29. Охарактеризуйте проблему вибору моделі поведінки лікаря в умовах розвитку нових медичних технологій.
30. Проаналізуйте проблему співвідношення понять «медична послуга» і «медична допомога» в сучасній медицині.

3.3. Контрольні питання

Тема 1.

1. Сутність медичної субкультури як підсистеми професійної субкультури.
2. Зміст понять «цінність», «ідеал», «норма», співвіднесення «ідеального» та «реального» в культурі.
3. Специфіка медичної діяльності, її характер, об'єкт і предмет, цілі та завдання.

4. Колегіальність і корпоративний характер медичної сфери.
5. Символічна атрибутика, стереотипи мислення і поведінки медичних працівників.

Тема 2.

1. Індивідуальний та груповий рівні медичної субкультури.
2. Професіоналізм лікаря як рівень досконалості його професійної діяльності.
3. Поліфункціональний характер медичної субкультури та зміст головних функцій.
4. Система специфічних цінностей і смислів лікарської діяльності як атрибут медичної субкультури.
5. Побудова і підтримка позитивного образу лікаря. Професійний лікарський ідеал.

Тема 3.

1. Світ лікарні в контексті досліджень міського культурного простору.
2. Особливості професійної ініціації лікарів.
3. Аналіз жанрів медичного фольклору.
4. Релігійні вірування і містицизм у лікарській діяльності.
5. Система стосунків «лікар-пацієнт».
6. Стосунки представників офіційної медицини і народної медицини.

Тема 4.

1. Еволюція медичної субкультури.
2. Фактори впливу на динаміку медичної субкультури в контексті трансформації сучасного суспільства.
3. Зміст і пошуки шляхів вирішення «відкритих» проблем в сучасній медицині.
4. Проблема вибору моделі поведінки лікаря в умовах розвитку нових медичних технологій.
5. Проблема співвідношення понять «медична послуга» і «медична допомога» в сучасній медицині.

3.4. Індивідуальні завдання формуються відповідно до контенту наукових конференцій, який щорічно затверджується планом роботи кафедри суспільних наук. Специфіка індивідуальних завдань для здобувачів вищої освіти погоджується з викладачем.

3.5. Правила оскарження оцінки

Якщо здобувач вищої освіти не задоволений результатами оцінювання його навчальної діяльності і виявив бажання оскаржити оцінку з предмета, він має право звернутися до керівництва кафедри та/або декана відповідного факультету з проханням провести повторне оцінювання його знань. Якщо вимоги мають під собою підстави, кафедрою/деканатом створюється спеціальна комісія для проведення повторного оцінювання.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Вимоги освітнього компоненту

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів вищої освіти виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач надасть на першому практичному занятті.

Під час навчального процесу важливо дотримуватися таких правил:

- повага до колег;
- толерантність до інших та їхнього досвіду;
- сприйнятливість та неупередженість;
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента;
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів;
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять та поведінка

Очікується, що здобувачі вищої освіти відвідуватимуть всі лекційні та семінарські заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді катедри).

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за винятком осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність інших людей;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);

- галасувати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і коридорах під час занять.

Використання електронних пристроїв

Використання електронних пристроїв у навчальному процесі допускається без обмежень за винятком тих випадків, які можуть перешкодити процедурі об'єктивного оцінювання знань.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами

Проведення навчального процесу здійснюється з урахуванням вимог сучасного українського законодавства відносно осіб з особливими освітніми потребами та регулюється нормативними документами університету.

Рекомендації щодо успішного складання

У процесі підготовки до практичних занять здобувачам вищої освіти необхідно опрацювати матеріали допоміжної літератури. Вітається активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі вищої освіти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати.

Заохочення та стягнення

Відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу у ХНМУ» здобувач вищої освіти може підвищити оцінку за модуль шляхом виконання індивідуальних завдань (участь з доповідями в конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями тощо), що в разі успіху додає до 10 балів як заохочення.

Техніка безпеки

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Кожен здобувач вищої освіти повинен знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі

Про можливі зміни в силабусі буде повідомлено на сторінці катедри офіційного сайту ХНМУ і в катедральній директорії системи MOODLE, а також через відповідний деканат.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Одним з елементів академічної культури, які прищеплює університет, є

розуміння здобувачем вищої освіти недопустимості будь-яких запозичень без належних посилань. Враховуючи це, головним завданням викладачів є формування навичок самостійної роботи, інтересу до навчання та суспільних цінностей. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Буйських Ю. Життя в клініці: субкультура лікарів в просторі сучасного міста // Матеріали до української етнології : щорічник. Збірник наукових праць. Вип. 10 (13). / [голов. ред. Г. Скрипник] ; НАНУ, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. К., 2011. С. 73-80.
2. Мясоєдов А.М. Медицинская субкультура: сущность, структура, концептуальная модель врача : материалы для проведения воспитат., идеол. и информ. работы / Витебск : Витеб. гос. мед. ун-т, 2011. 19 с.
3. Щепанская Т.Б. Антропология профессий // Журнал социологии и социальной антропологии. – 2003. Т. IV. № 1 (21). С. 139-161.
4. Foucault Michel. The Birth of the Clinic. An Archaeology of Medical Perception.
URL:https://monoskop.org/images/9/92/Foucault_Michel_The_Birth_of_the_Clinic_1976.pdf.

Допоміжна

1. Чередникова М.П. Фольклор больничной палаты // Современный городской фольклор. М., 2003. С. 280-282.
2. Ярская-Смирнова Е.Р., Романов П.В. «Скрытое знание» в фольклоре профессиональных групп // Фольклор малых социальных групп: традиции и современность: сб. статей. М., 2008. С. 33-49.
3. Frankl Viktor Emil. Man's search for meaning: an introduction to logotherapy.
URL:https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/3403095/mod_resource/content/1/56ViktorFrankl_Mans%20Search.pdf.

6. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Катедра суспільних наук ХНМУ (з методичними матеріалами)
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-suspilnyh-nauk/>

7. КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ:

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/polog_ad.pdf

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління
конфліктами ХНМУ [https://knmu.edu.ua/wp-
content/uploads/2021/11/pol_komis_ad.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/pol_komis_ad.pdf)

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

[https://knmu.edu.ua/doc_block_type/proyekt-polozhennya-pro-organizacziyu-
inklyuzyvnoho-navchannya-u-hnmu/](https://knmu.edu.ua/doc_block_type/proyekt-polozhennya-pro-organizacziyu-inklyuzyvnoho-navchannya-u-hnmu/)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/pol_komis_ad.pdf
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/polog_ad.pdf